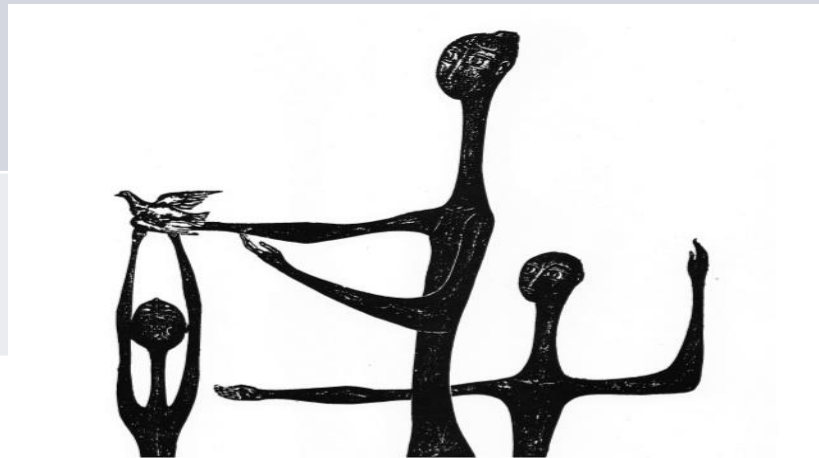

Τμήμα Φιλοσοφίας

Εργαστήριο Επεξεργασίας Φιλοσοφικών Θεμάτων

Αντιγόνη Ντόκα

Τι είναι βιβλιογραφία

Η «Βιβλιογραφία»:

- Κατά τη διάρκεια της συγγραφής μιας επιστημονικής εργασίας χρησιμοποιούμε ποικίλες βιβλιογραφικές πηγές (βιβλία, άρθρα από επιστημονικά περιοδικά, διδακτορικές διατριβές, ανακοινώσεις σε συνέδρια, κλπ.)
- Σύμφωνα με τους κανόνες επιστημονικής δεοντολογίας επιβάλλεται η παράθεση από τη μεριά του συγγραφέα όλων των απαραίτητων πληροφοριών ώστε ο αναγνώστης να μπορεί να εντοπίσει την πηγή και να τη συμβουλευτεί.
- Τα στοιχεία των βιβλιογραφικών πηγών πρέπει να δίνονται στο τέλος της εργασίας, στην ειδική ενότητα με τον τίτλο «Βιβλιογραφία»

Συχνά λάθη στη βιβλιογραφία

Λανθασμένη παράθεση της βιβλιογραφίας:

- Λανθασμένη ορθογραφία σε ονόματα συγγραφέων, βιβλίων κ.λ.π.
- Παράθεση βιβλίων/άρθρων στα οποία δεν έχουν γίνει παραπομπές μέσα στο κείμενο

Συχνά λάθη στη βιβλιογραφία

Λανθασμένη παράθεση της βιβλιογραφίας:

- Λανθασμένη αναγραφή του τόμου ή/και των σελίδων ενός άρθρου σε επιστημονικό περιοδικό
- Πρέπει να χρησιμοποιούνται ολόκληροι οι τίτλοι περιοδικών και όχι συντομογραφίες

Ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων I

Για την ανεύρεση της βιβλιογραφίας της εργασίας χρησιμοποιούμε:

- Καταλόγους βιβλιοθηκών, βάσεις δεδομένων, καταλόγους εκδοτών, μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο, εγκυκλοπαιδικές εκδόσεις, κ.α.
- Μια από τις πιο σημαντικές μορφές εστιασμένης βιβλιογραφικής αναζήτησης γίνεται με λέξεις – κλειδιά (keywords)

Ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων I

Για την ανεύρεση της βιβλιογραφίας της εργασίας χρησιμοποιούμε:

- Μπορεί κανείς να αποφύγει τυχόν λάθη οργανώνοντας μια βιβλιογραφική βάση δεδομένων με τέτοιο τρόπο που να ανανεώνεται συνεχώς χωρίς να υπάρχει ο κίνδυνος να χαθεί η αλφαβητική ή χρονολογική κατάταξη των εγγραφών

Ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων II

Βιβλιογραφική αναζήτηση μπορεί να γίνει μέσα από:

- Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης (http://zeus.lib.uoc.gr/F?CON_LNG=GRE), επίσης online αναζήτηση από τον αντίστοιχο δικτυακό τόπο (<http://livesearch.lib.uoc.gr/?lang=el#>)
- Το συλλογικό κατάλογο των Ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών (<http://www.unioncatalog.gr/ucportal/index.php>)
- Σύνδεσμο των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HEAL LINK: <http://www.heal-link.gr/>)
- Λέξεις-κλειδιά, μπορεί να γίνει στους καταλόγους μεγάλων εκδοτικών Οίκων (<http://www.heal-link.gr/journals/publishers.jsp>). Όπως: Elsevier (ScienceDirect), Springer Link, Kluwer, SAGE, Willey Intescience, κ.α..

Ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων II

Βιβλιογραφική αναζήτηση μπορεί να γίνει μέσα από:

- Βάση δεδομένων για την αρχαία ελληνική γραμματεία (Thesaurus Linguae Graecae: <http://www.tlg.uci.edu/~tlg/>)
- Πρόσβαση σε σημαντικές βάσεις δεδομένων υπάρχει και μέσω του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (<http://www.ekt.gr/>)
- Αναζήτηση στις βιβλιοθήκες πανεπιστημιακών σχολών

Σημαντική επισήμανση

Πρέπει:

- Για κάθε βιβλιογραφική πηγή που παρουσιάζεται στο κείμενο της επιστημονικής εργασίας μας θα πρέπει **οπωσδήποτε** να παρατεθούν όλες οι πληροφορίες της στο τέλος του κειμένου, στην ενότητα της Βιβλιογραφίας

Σημασία βιβλιογραφικής ανασκόπησης

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση συμβάλλει:

- Στην τεκμηρίωση της εργασίας και προσδίδει επιστημονικό χαρακτήρα στο περιεχόμενό της
- Τεκμηριώνεται η πρωτοτυπία της έρευνας και η συμβολή της στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο, καθώς μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης μπορείς να ελέγξεις εάν υπάρχουν κενά στη βιβλιογραφία στο συγκεκριμένο θέμα το οποίο ερευνάς
- Επιπλέον, η ύπαρξη βιβλιογραφικής ανασκόπησης αποδεικνύει ότι ο φοιτητής έχει μελετήσει σε βάθος τη σχετική βιβλιογραφία και έχει αναπτύξει επαρκώς το θεωρητικό του υπόβαθρο

Αποδελτίωση της βιβλιογραφίας

- Η αποδελτίωση της βιβλιογραφίας αποτελεί σημαντικό μέσο συγκέντρωσης, αποτίμησης, περιγραφής, ανάλυσης και διευθέτησης των πληροφοριών και του υλικού που είναι αναγκαίο για την εκπόνηση μιας επιστημονικής εργασίας
- Ο κάθε ερευνητής επιλέγει το δικό του τρόπο δόμησης των «καρτέλων αποδελτίωσης»
- Σε κάθε περίπτωση διευκολύνει στην προσπέλαση του όγκου της υπάρχουσας βιβλιογραφίας

Καρτέλες αποδελτίωσης

Οι καρτέλες αποδελτίωσης πιο συνηθισμένα περιλαμβάνουν:

- Βασικά βιβλιογραφικά στοιχεία της ταυτότητας του βιβλίου ή του άρθρου (συγγραφέας, ακριβής τίτλος, τόπος έκδοσης, εκδοτικός οίκος)
- Πληροφορίες για το συγγραφέα και το βιβλίο
- Σύντομη περιγραφή των πλέον χαρακτηριστικών απόψεων του συγγραφέα ή συγγραφέων της εργασίας

Καρτέλες αποδελτίωσης

Οι καρτέλες αποδελτίωσης πιο συνηθισμένα περιλαμβάνουν:

- Χαρακτηριστικά αποσπάσματα αντιγραμμένα αυτολεξεί, που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν ως παραθέματα
- Προσωπικές σκέψεις, σχόλια, παρατηρήσεις, ιδέες του αναγνώστη-ερευνητή που εμφανίστηκαν κατά τη μελέτη της βιβλιογραφικής πηγής και μπορεί να του φανούν χρήσιμες στη συγγραφή της επιστημονικής του εργασίας

Τι σημαίνει ορισμός μιας έννοιας

Ένας **ορισμός** έχει ως στόχο να οριοθετήσει την έννοια κάποιου όρου, προσδιορίζοντας το **είδος** μιας οντότητας που συμβολίζεται με αυτόν τον όρο

Ένας **ορισμός** πρέπει να διέπεται:

- Σαφήνεια
- Πληρότητα
- Συντομία

Τι σημαίνει ορισμός μιας έννοιας

Ένας **ορισμός** πρέπει να μην περιλαμβάνει:

- Την ίδια λέξη που ορίζει
- Σύνθετες και παράγωγες λέξεις με αυτή που ορίζει

Ο **επιστημονικός ορισμός** πρέπει να ικανοποιεί τα κριτήρια της **γενίκευσης** και της **διάκρισης**

Παράδειγμα: Η **ελευθερία** είναι, για έναν άνθρωπο, η δυνατότητά του να δρα κατά βούληση. Συνιστά το σωρευτικό αποτέλεσμα της ατομικής, της κοινωνικής και της πολιτικής ελευθερίας, καθώς και των εσωτερικών ελευθεριών

Ορισμός σύμφωνα με τον Αριστοτέλη

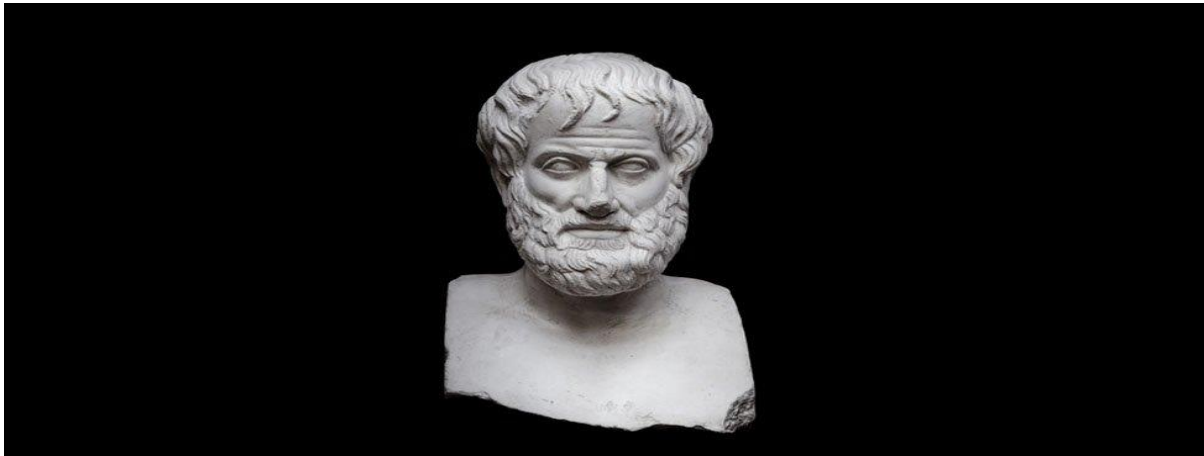
Ο Αριστοτέλης μας έδωσε έναν κανόνα για την δημιουργία του ορισμού, ένα μοντέλο το οποίο ακολουθείται μέχρι σήμερα:

- Πρώτα προσδιορίσουμε το **προσεχές γένος**, δηλαδή σύνολο εννοιών στο οποίο εμπεριέχεται η οριστέα έννοια
- Προσδιορίζουμε την **ειδοποιό διαφορά**, εκείνο που διαφοροποιεί την οριστέα έννοια από κάποια άλλη
- Παράδειγμα αποτελεί ο ορισμός της αρετής στα Ηθικά Νικομάχεια (ΗΝ, Β6, 14-16)

Ορισμός σύμφωνα με τον Αριστοτέλη

Ο ορισμός του Αριστοτέλη για την αρετή:
«ως μέσον ανάμεσα σε δύο ακρότητες»

Αναλυτικός και Συνθετικός ορισμός

Αναλυτικός ορισμός:

- Κινείται από το ειδικό προς το γενικό

Παράδειγμα: Το τετράγωνο είναι ένα σχήμα που έχει 4 γωνίες

Συνθετικός ορισμός:

- Κινείται από το γενικό προς το ειδικό

Παράδειγμα: Κάθε σχήμα που έχει 4 γωνίες είναι τετράγωνο

Συμπέρασμα

Αποφεύγουμε τις γενικεύσεις που σημαίνει:

- Αποφεύγουμε την χρήση ορισμών
- Αποφεύγουμε την διατύπωση νέων ορισμών στην εργασία μας
- Γνωρίζουμε ότι υπάρχει πολλαπλότητα στην προσέγγιση των φιλοσοφικών εννοιών
- Περιοριζόμαστε κυρίως στα σημεία διάκρισης των εννοιών
- Εντοπίζουμε δηλαδή τη διαφορά που διακρίνει την έννοιά μας από όλες τις υπόλοιπες